

N:o 69.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 14 Maj 1884.
» » » » Andra Kammaren den 14 » »

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående stämmoböters ut- bytande mot en viss indrifningsafgift.

(Sammansatta Stats- och Bevillnings-Utskottets utlåtande N:o 1.)

Till Konungen.

I underdånigt betänkande och förslag angående dels allmän tjänste- och löneroglering för landsstaten och dels uppbörds- och redovisningsväsendet för landet, hvilket betänkande och förslag afgifvits den 13 Oktober 1875 af särskilda komiterade, hafva komiterade i 14 § af förslag till reglemente för debitering, uppbörd och redovisning af de allmänna utskylder, hvilka vid kronoppbördsstämmorna skola erläggas, föreslagit ett så lydande stadgande:

»Underlåter skattskyldig att sina utskylder i föreskrifven tid och ordning inbetala, skall han till den person, som verkställer indrifningen, utgifva ersättning derför beräknad efter tre öre för hvarje full krona af debetsedelns slutsumma, dock med minst tio öre».

I motiveringen (se sid. 242 och 243 i det år 1875 tryckta betänkandet) anföres rörande ifrågavarande föreslagna stadgande:

»För underlåtenhet att vid uppbördsstämman betala sina utskylder är den skattskyldige för närvarande underkastad bötespåföljd. Efter att från äldre tider hafva utgått med bestämdt belopp af tre mark smt eller 12 sk. banko, utan afseende på debetsedelns summa, skola sådana böter, jemlikt nådiga kungörelsen den 15 Juni 1841, numera beräknas efter följande grunder:

för belopp till och med 3 kronor med	12 öre,
» » derutöfver till och med 6 kr. med	23 »
» » » » » 18 kr. »	37 »
» » » » » 37 kr. 50 öre med	50 »
» » » » » 75 kr. med	1 kr.
» » » » » 150 kr. »	1 » 50 »
» » » » » 300 kr. »	3 »

samt för utskylder, öfverstigande 300 kronor, med 4: 50; och tillfalla af dessa s. k. stämmoböter en tredjedel uppbördsmannen och de två tredjedelarne socknens fattiga.

Vid mer än ett tillfälle har varit ifrågasatt, huru vida stämmoböterna motsvara det med dem afsedda ändamål och under tiden från och med år 1830 till och med år 1836 voro de, angående utgifvandet af sådana böter, utfärdade författningar utan gällande kraft. Genom nådiga brevet till Statskontoret den 8 December 1836 återupplifvades föreskrifterna derom i afsigt att dymedelst motverka betalningsförsummelser å uppbördsstämmorna, hvilka försummelser ansågos komma att tilltaga i följd af den i samna nådiga bref meddelade föreskriften, att kronoutskylderna skulle från och med år 1837 erläggas vid endast en uppbördsstämman i stället för, såsom förut egt rum, vid tvenne sådana. Beloppet, 12 sk. banko, blef emellertid oförändradt, intill dess 1841 års kungörelse derutinnan gjorde ändring.

Att någon påföljd för försummelse i förevarande afseende bör finnas bestämd, torde vara ostridigt; men att denna påföljd skall bestå i böter, synes komiterade hvarken nödvändigt eller ens lämpligt. Den, som försummar att å bestämd tid erlägga sina kronoutskylder, kan lika litet anses hafva gjort sig skyldig till någon förbrytelse, som annan gäldenär, hvilken underlåter att å förfallodagen betala sin skuld, och han bör således icke heller åläggas böter därför; men enär dylika försummelser vålla kostnader och besvär för dem, hvilka restantiernas indrifning åligger, är det billigt, att den försumlige därför utgifver skäligen ersättning. Om denna ersättningsskyldighet tillika skall blifva ett verksamt medel mot betalningsförsummelser, måste den bestämmas till viss procent af debetsedelns belopp, och denna procent sättas så pass högt, att den skattskyldige icke genom medlens räntefkastning under tiden mellan uppbördsstämman och indrifningen erhåller en premie för sin tredska. Derest, såsom komiterade föreslå, lägsta beloppet af ersättningen sättes till tio öre, men denna för öfrigt bestämmes till tre procent af debetsedelns slutsumma, — motsvarande således, om uppskofvet beräknas till omkring 2 månader, aderton procent efter helt år, — torde påföljden i

allmänhet blifva verksam i förenämnda syfte. Beräkningsgrunden för de nuvarande stämmoböterna gör dessa deremot alldeles olämpliga, enär i alla de fall, då skattebeloppet är så högt, att den skattskyldige under tiden kan derå draga ränta till högre belopp, än 4 kronor 50 öre, dröjsmålet, böterna oaktadt, medför vinst. För öfrigt läser den beräkningsgrund för böter icke kunna anses rättvis, enligt hvilken böterna utgöra en jmförelsevis hög procent å skattebelopp, som representera små eller medelmåttiga tillgångar, men deremot en allt mindre procent i den mån skatten antyder större förmögenhetsvilkor.

Ofvannämnda, af komiterade föreslagna ersättning skulle, under benämning indrifningsavgift, odelad tillfalla den, som verkställer indrifningen, och hvilken derigenom, att ersättningen utginge med belopp, som stundom under-, stundom öfverstege hans verkliga kostnader, skulle efter medelberäkning blifva skäligen godtgjord för indrifningsbesväret. Genom en sådan anordning vunnes derjemte den fördel, att ersättningen icke behöfde, såsom stämmoböterna, ingå i kronoräkenskaperna».

Öfver detta betänkande, så vidt det afser uppbörds- och redovisningsväsendet jemte dermed sammanhängande frågor, afgäfvo Kammarkollegium, Statskontoret och Kammarrätten den 12 December 1878 gemensamt utlåtande, hvori rörande komiterades ofvan angifna förslag i fråga om stämmoböterna anförts följande:

»Uti § 14 hafva komiterade, som i sammanhang med förslaget till lönereglering hemställt om upphörande af all rättighet till sportelinkomster, upptagit det stadgande, att skattskyldig, som underlåter att sina utskylder i föreskrifven tid och ordning inbetala, skulle vara skyldig att till den person, som verkställer indrifningen, utgifva ersättning derför, beräknad efter tre öre för hvarje full krona af debetsedelns slutsumma, dock med minst tio öre. I stället för de nu för dylik förseelse stadgade stämmoböter hafva komiterade sålunda föreslagit en ny sportelinkomst, hvilken, under benämningen af indrifningsavgift, odelad skulle tillfalla den, som verkstälde indrifningen, och hvarom underrättelse skulle å debetsedlarne meddelas, ehuru indrifningsavgiften icke borde, såsom stämmoböterna, i kronoräkenskaperna ingå. I afseende å stämmoböternas lämplighet såsom påföljd för uraktlåtenhet att i rätt tid erlægga utskylderna, hafva komiterade hufvudsakligen anmärkt att den, som härvid försummade sig, lika litet kunde anses hafva gjort sig skyldig till någon förbrytelse som annan gäldenär, hvilken underlåte att å förfallodagen betala sin skuld, hvadan han ej heller derför borde åläggas böter, äfvensom att beräkningsgrunden för stämmoböterna gjorde dem olämpliga i alla de fall, då skattebeloppet vore så högt, att den skattskyldige derå

under dröjsmålet kunde draga ränta till högre belopp än böterna utgjorde.

Då, i olikhet med hvad som gäller för de slags böter, komiterade torde hafva tagit till jämförelse, stämmoböterna icke, vid bristande tillgång hos den bötfälde, undergå förvandling, torde i sjelfva verket all giltig anledning saknas till förväxling med straff, ålagdt för verklig förbrytelse. Mot förändringen af benämningen är emellertid föga att invända, derest en sådan finnes af någon anledning påkallad, men förslaget innefattar icke blott en i de flesta fall ganska betydlig förhöjning af de särskilda kostnader, uraktlåten skattbetalning nu förorsakar den försumlige, och dermed jemväl motsvarande tillökning af landsstatstjenstemännens inkomster för indrifning af rester, utan ock derutöfver, att den andel, två tredjedelar af hela stämmobötesbeloppet, som nu tillfaller de fattiga, framdeles skulle tillkomma kronobetjeningen eller den, som, enligt kronobetjeningens uppdrag, besörjde indrifningen. Kollegierna kunna i afseende å denna hufvudsakliga förändring icke undertrycka den farhågan, att den sålunda mera än tredubblade inkomsten vid resters indrivande skulle hos uppborrdsmannen framkalla ett intresse, som vore alldeles stridande mot det allmännas fördel och motverkade det syftemål, som med stämmoböternas och indrifningsafgiftens förhöjande vore afsedt. I öfrigt må ock erinras, att, fastän stämmoböterna för högre skattebelopp äro relativt lägre än för de mindre — ett förhållande, som jemväl inträffar med den föreslagna indrifningsafgiften — uraktlåtenheten att i behörig tid erlægga utskylderna för den högre beskattades anseende och kredit medför så stort men, att derigenom i allmänhet torde förebyggas all benägenhet att för en ringa räntevinst uppskjuta med erläggandet af sina utskylder i hvarje fall, då sådant icke är af verklig oförmåga föranledt. Enär det vidare, tvärt emot hvad komiterade förmenat, måste anses fördelaktigt, att redovisningen för stämmoböterna intages i kronoräkenskaperna, hvarigenom säker kannedom kan vinnas, icke allenast om det belopp, hvartill dessa böter på det hela uppgå, utan äfven om de inkomster, som derigenom tillskyndas kronobetjeningen och de fattiga, få kollegierna, med åberopande af det vid senaste riksdag fattade beslutet, att andelar i böter för försummelse att i behörig tid erlægga påförda utskylder fortfarande böra till landsstatstjenstemännen utgå, underdånigst afstyrka nådigt bifall till nu gjorda ändringsförslag».

Det Riksdagens beslut, som i slutet af kollegiernas utlåtande åsyftas, återfinnes i Riksdagens skrifvelse den 22 Maj 1878, N:o 35, punkten 11:o, angående lönereglering för vissa tjenstemän och betjente vid landsstaten.

Komiterades förslag rörande stämmoböternas afskaffande har, så vidt

Riksdagen har sig bekant, icke blifvit af Eders Kongl. Maj:t pröfvadt, men hos Riksdagen har ärendet förut en gång förevarit. Vid 1882 års riksdag väcktes nemligen i Andra Kammaren en motion (N:o 93), hvarti yrkades, att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anhålla, att förbemälde komiterades förslag om stämmoböternas utbytande mot lämplig indrifningsafgift måtte i allt väsentligt af Eders Kongl. Maj:t godkännas.

Bemälde motionär, som funnit de af kollegierna mot förslaget anförda skälen lida af någon inre svaghet, har till vederläggning af berörda skäl åberopat hufvudsakligen, att vådan af den nya sportelinkomstens tillskapande icke borde vara synnerligen afskräckande, då den äldre sportelinkomsten af stämmoböterna derigenom skulle upphöra; att det nya namnet indrifningsafgift icke kunde vara någon farlig nyhet; och att denna afgifts belopp skulle i de flesta fall och alltid, då fråga blefve om afgiftens uttagande hos mindre bemedlade restskyldige, blifva lägre än de nu varande stämmoböterna, hvilka såsom straffpåföljd för uteblifven skattebetalning utmärkte sig för att vara väl mycket »progressiva nedåt».

För att ådagalägga, huru vida den föreslagna reformen skulle medföra någon större tunga för den restskyldige åberopades följande jämförande tabell:

	De nuvarande stämmoböterna.								Den föreslagna indrifningsafgiften å motsvarande restbelopp.	
	De fattigas andelar.				Uppbörds-mannens andelar.		Summa.			
	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre		
För restbelopp till och med	3	—	—	08	—	04	—	12	—	10
» » » » »	6	—	—	17	—	08	—	25	—	18
» » » » »	18	—	—	25	—	12	—	37	—	54
» » » » »	37	50	—	33	—	17	—	50	1	12
» » » » »	75	—	—	67	—	33	1	—	2	25
» » » » »	150	—	1	—	—	50	1	50	4	50
» » » » »	300	—	2	—	1	—	3	—	9	—
» » öfverstigande	300	—	3	—	1	50	4	50	3 %	—

Vidare meddelades i samma motion för att visa, huru den nu gällande stämmobötesbestämmelsen verkar, följande från ett medelstort fögderi för år 1880 hemtade exempel, hvilket ansågs icke sakna väsentlig allmängiltighet.

Stämmoböter påfördes:

186 restskyldige à	12 öre med tillhopa	.....	kronor	22: 32
20 » »	25 » »	»	»	5: —
19 » »	37 » »	»	»	7: 03
16 » »	50 » »	»	»	8: —
5 » » 1 kr.	» »	»	»	5: —
4 » » 1 »	50 » »	»	»	6: —
2 » » 3 »	» »	»	»	6: —
1 restskyldig med	.....	»	»	4: 50

Sgr 253 restskyldige, påförde sammanlagdt ..... kronor 63: 85

Af denna summa inflöto 56 kronor 49 öre, hvaraf 29 kommuner såsom de fattigas andelar fått 37 kronor 66 öre och uppbördsmanen 18 kronor 83 öre.

Härefter anfördes i motionen åtskilliga siffror, med hvilka åsyftades att visa, dels att det hufvudsakligen vore de mindre bemedlade skattskyldige, som finge betala stämmoböterna, och dels — när den föreslagna indrifningsafgiften för de mindre restbeloppen skulle blifva lägre än de nuvarande stämmoböterna — att kollegiernas utlåtande i förvarande detalj råkat komma i strid med verkliga förhållandet, då berörda utlåtande ville göra troligt, att förslaget skulle verka till »en i de flesta fall ganska betydlig förhöjning af de särskilda kostnader, uraktlåten skattebetalning nu förorsakar den försumlige». Vål skulle — enligt hvad motionären härom anmärkt — beträffande de högre och jmförelsevis mycket sällsynta restbeloppen, en sådan tillökning kunna påvisas, men då enahanda indrifningsprocent, 3 för 100, af regering och Riksdag ansetts lämplig och skälig för de i allmänhet till högre belopp utgående kommunalutskylderna, och då denna i ett fåtal fall ökade indrifningsafgift jemväl finge anses såsom vedergällning för de ofta inträffade fallen, då resor och undersökningar utan någon ersättning måste göras, för att om möjligt utbekomma skatten hos den restskyldige, som vid undersökningen befunnes sakna utmättningsbara tillgångar, så syntes den tillökning i indrifningsafgiften, som skulle drabba den mera bemedlade restskyldige, icke heller vara något särdeles talande skäl för kollegiernas mening. Den sportelinkomst, som uppbördsmanen för närvarande åtnjöte, oberoende af den omständigheten, huru vida han sjelf ombesörjde resternas indrifning eller lemnade detta åt underordnade, vore ock en af dem, som borde upphöra, och om indrifningsafgiften blefve tillförsäkrad den, som omedelbart hos den restskyldige uttoge restbeloppet, så skulle denna indrifningsafgift blifva en synnerligen väl behöflig inkomst för fjerdingssmannen, hvars bestyr med restindrifning blifvit tillökadt och mera an-

svarsfullt, sedan han numera erhållit laglig befogenhet att för utskylders uttagande förrätta utmätning å lös egendom, hvarvid det emellertid ålåg fjerdingssmannen att medhafva ett vittne, hvars besvär ingen annan än han vore lagligen förbunden att ersätta. — Vid flera tillfällen tillföre hade regering och Riksdag erkänt billigheten och lämpligheten deraf, att fjerdingssmannen, som inom kommunen hade att utan särskild ersättning fullgöra åtskilliga bestyr jemväl i statsförvaltningens ärenden, bereddes någon ersättning för bestyret med indrivandet af statens skatterester. Genom gällande stadga af den 1 Juni 1850 vore fjerdingssmannen ock, då han om restindrifning anlätades, uttryckligen tillförsäkrad hälften af uppördsmannens andel i stämmoböterna, ehuru detta stadgande nu mera näppeligen kunde anses fylla sin bestämmelse. Ålåg det nemligen fjerdingssmannen att bekosta besvär och tidspillan för ett vittne, som vid restindrifningen vore honom följaktigt, så gälde det, om fjerdingssmannen kunde få ens något öfver för sitt besvär, men om det vore för statsförvaltningen af någon vigt, att de uppdrag, som vore åt fjerdingssmannen anförtrodda, ordentligt och pligtroget utfördes, så borde hans billiga anspråk på att därför verkligen komma i åtnjutande af någon ersättning icke lemnas opåaktade. — Hvad derefter anginge den förlust, som »de fattige» genom den ifrågakända förändringen skulle komma att lida, så ansågs detta lidande i verkligheten vara endast nominelt, så vida det icke finge antagas, hvartill dock anledning saknades, att kommunerna, som ju vore pligtiga att taga vård om sina fattiga, skulle knappa in på de erforderliga fattigunderstöden, om kommunernas för närvarande mycket obetydliga inkomster af stämmoböterna skulle komma att i sin nuvarande form upphöra.

Beträffande kollegiernas uttalade farhåga, att den sålunda mer än tredubblade inkomsten vid resters indrivande skulle hos uppördsmannen framkalla ett intresse, som vore alldeles stridande mot det allmännas fördel och motverkade det syftsmål, som i stämmoböternas eller indrivningsafgiftens förhöjande vore afsedt, så har motionären vid 1882 års riksdag erinrat, att af hvad redan blifvit anfördt, om huru med denna förhöjning rätteligen förhölle sig, framginge, att denna farhåga saknade erforderligt stöd i verkligheten. Af skälen för kollegiernas afstyrkande skulle således endast återstå att det, tvärt emot hvad komiterade anförde, måste anses fördelaktigt, att redovisningen för stämmoböterna intoges i kronoräkenskaperna, hvarigenom säker kännedom kunde vinnas icke allenast om det belopp, hvartill dessa böter på det hela uppginge, utan äfven om de inkomster, som derigenom tillskyndades kronobetjeningen och de fattiga. Utan att söka bestrida eller förringa det intresse, som

denna redovisnings intagande i kronoräkenskapen kunde anses tillföra densamma, anmärkte härvid 1882 års motionär i ämnet, att kronoräkenskapens uppställning i öfverensstämmelse med gällande formulär ganska ofullständigt främjade det syftemål, som kollegierna velat ernå. Vål finge man säker kännedom om det debiterade stämmobötesbeloppet, men räkenskapen särskilde icke hvad som tillskyndades kronobetjeningen och de fattiga i stämmoböter från andra dem tillfallande bötesandelar. Genom en revision kunde man visserligen leta sig till en sådan kännedom, men icke utan rätt mycket besvär, som ingen utan ett alldeles sällspordt intresse sannolikt ville underkasta sig, och den af kollegierna framhållna fördelen med denna redovisningens inrymmande i kronoräkenskapen skulle sålunda mycket sällan blifva beaktad. Vidare anfördes, att om det emellertid ansågs välbetänkt att med en sådan redovisning öka räkenskapens volym, så borde likväl andra sportelinkomster, som vore af vida större betydelse än stämmoböterna — exempelvis expeditionslösen — med mera skäl der redovisas. Räkenskapen kunde då få ett ännu mer ökad intresse, men näppeligen kunde man på den vägen ernå det vid flera tillfällen framhållna, länge eftersträfvade önskningsmålet, att kronoräkenskapen måtte förenklas — ett mål, för hvars ernående flera komitéer varit nedsatta. Ifrågasättas kunde ock, om icke den enkelhet och lättare öfverskådlighet, som skulle kunna beredas genom att från räkenskapen aflägsna redovisningar, hvilka i likhet med den öfver stämmoböterna utan någon afsaknad borde kunna derifrån uteslutas, vore långt mera värda än det ökade intresse deras bibehållande kunde anses medföra, synnerligen om man på annat sätt kunde vinna den kännedom, som vore redovisningens ändamål.

Den nu berörda motionen blef icke af Riksdagen bifallen, som det synes dock icke på grund af några svårare betänkligheter mot sjelfva saken.

Vid innevarande riksdag har i en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 71) föreslagits:

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anhålla, att de såsom straffpåföljd för uteblifven skattebetalning till staten nu stadgade stämmoböterna måtte utbytas mot en indrifningsafgift af tre procent å restbelopp, som icke öfverstiga 15 kronor, och af en och en half procent å större belopp; och

att denna indrifningsafgift, som icke borde i kronoräkenskaperna bokföras, måtte oafkortad anvisas till den, som hos den skattskyldige verkställer indrifningen.

Denna motion har Riksdagen icke funnit sig böra bifalla, men Riksdagen har dock icke dermed velat afvisa den tanke, som ligger till grund för motionärens förslag. Tvärt om har densamma syntts förtjena allt afseende. Af hvad ofvan uppgifvits framgår nemligen, att stämmoböterna, så vidt de drabba de för högre skattebelopp restskyldiga personerna, icke kunna anses fullt motsvara det ändamål, som med stämmoböterna skall främjas, hvaremot dessa böter synas med en onödig hårdhet drabba de för smärre skattebelopp restskyldige, hos hvilka det kan antagas, att som oftast tillfällig eller stadigvarande oförmåga att betala ligger till grund för försummelsen. Redan ur den nu berörda synpunkten skulle en förändring i det af motionären angifna syftet af stadgandena om stämmoböterna vara önskvärd, men de mest talande skälen för dylik förändring torde emellertid vara att hemta från sättet, hvarpå stämmoböterna redovisas och fördelas.

Hvad dervid först angår redovisningen, så angifver redan en flygtig blick på t. ex. de omfattande verifikationerna till fögderiernas specialräkningar, hvilket mödosamt och tidsödande arbete, som måste nedläggas för åstadkommande af den nu erforderliga stämmobötesförteckningen. De specialräkningar (för år 1882), som under behandlingen af förevarande fråga varit tillgängliga, visa, att det ojemförligt största antalet af de restskyldige utgjorts af sådana personer, hvilka blifvit påförda de två lägsta beloppen i stämmoböter, eller 12 och 25 öre. Att i dessa förteckningar, hvilkas volym i de flesta fall är högst betydlig, påträffa bötesbelopp af 37 och 50 öre är temligen sällsynt, och högre stämmobötessummor äro i allmänhet endast enstaka företeelser. Vid sådant förhållande, och då, på sätt motionären vid 1882 års riksdag anført, det intresse, som kan vara förenadt med stämmobötesförteckningarnes bibehållande i kronans räkenskaper, måste anses vara ganska ringa, om ens något, då redovisningen i allt fall icke är i alla afseenden fullt upplysande, synes det kunna ifrågasättas, om icke borttagandet af den nuvarande redovisningsskyldigheten för stämmoböterna skulle vara ändamålsenligt. Visserligen kan erinras, att, då naturligtvis i samband härmed den tjänstemän vid landsstaten nu tillkommande sportelinkomsten af andel i böter för försummelse att i behörig tid erlægga påförda utskylder, hvilken — i sjelfva verket helt obetydliga — sportelinkomst blifvit vissa af dessa tjänstemän tillförsäkrad vid den af 1878 års Riksdag beslutade löneregleringen för vissa tjänstemän och betjente vid landsstaten (se Riksdagens ofvanberörda skrifvelse den 22 Maj 1878, N:o 35), skulle komma att i sin nuvarande form upphöra, en rubbning skulle ske i grunderna för samma lönereglering, men i betraktande af den lätt-

nad i göromål, som den åsyftade förändringen skulle medföra, anser Riksdagen, att denna erinran bör förfalla, helst uppborðsman fortfarande skulle kunna genom att sjelf företaga indrifning af restbelopp bereda sig ersättning för dermed förenadt besvär.

Hvad derefter angår de nu gällande bestämmelserna rörande stämmoböternas fördelning, så synas de brister, som af motionärerne så väl vid 1882 som innevarande års riksdagar blifvit påpekade, böra föranleda dessa böters afskaffande och utbytande mot indrifningsafgift, tillfallande den, som verkställer indrifningen. Enligt hvad det uppgifvits, besörjes denna i allmänhet, hvad landet beträffar, af den på kommunernas bekostnad aflönade fjerdingmannen. Med afseende derpå, att de utskyl-der, hvarom nu är fråga, skola gäldas till staten, kan det icke vara en obillig fordran, att den, som verkställer berörda indrifning, därför erhåller ersättning i främsta rummet för de med indrifningen förenade kostnaderna samt derjemte äfven någon godtgörelse för besväret. Huru dermed för närvarande är stältdt, framgår af hvad ofvan blifvit meddeladt. Deraf och af uppgifter, som under hand erhållits, visar sig, att kommunerna mångenstädes måste genom höjd aflöning hålla fjerdingmannen skadeslös för den tidsuppoftning samt det besvär och de kostnader, som förorsakas honom genom skyldigheten att indrifva statens skatterester. I vidsträckta län, sådana som de flesta norrländska och åtskilliga andra, der i allmänhet jemväl fögderierna och socknarne äro stora, måste indrifningen vara förenad med högst betydliga kostnader, och vid sådant förhållande synes det vara ännu obilligare än eljest, att fjerdingmannen eller annan, som faktiskt verkställer indrifningen, skall behöfva till vederbörande afstå någon del af den ringa inkomst, som stämmoböterna, d. v. s. den del af dem, som verkligen inflyter, kunna bereda; och om, med hänsyn till den i de flesta fall otillräckliga ersättning, som indrifningsförrättaren nu erhåller genom rättigheten att af stämmoböterna utfå allenast $\frac{1}{6}$, till äfventyrs en viss likgiltighet i fråga om indrifningen af statens skatterester skulle läggas i dagen, så vore visserligen en dylik likgiltighet, om icke ursäktlig, så åtminstone förklarlig. Riksdagen känner icke huru kontrollen å indrifningsförrättaren är ordnad, och icke heller, om någon anledning till fara i det nu berörda hänseendet förefinnes, men Riksdagen har trots sig kunna lemna en antydan i ämnet i motsats till den af Kammarkollegium, Statskontoret och Kammarrätten i utlåtandet af den 12 December 1878 uttryckta farhågan, att den enligt landsstatskomiterades förslag mer än tredubblade inkomsten vid resters indrifvande skulle hos uppborðsmannen framkalla ett intresse, som vore alldeles stridande mot det allmännas fördel.

I fråga om betänkligheter om stämmoböternas utbytande mot en indrifningsförrättaren ensam tillkommande indrifningsafgift, hvilka af bemälda kollegier framstälts, med anförande af den grunden, att kommunerna skulle mista en inkomst, så lärer denna senare i allmänhet vara af den ringa betydelse, att den helt och hållet kan lemnas ur räkningen och sannolikt mångenstädes komme att motvägas genom sänkta utgifter för fjerdingmannens aflönande.

Under åberopande af hvad här ofvan blifvit anfördt till stöd för de framställda förslagen om införande af den af landsstatskomiterade ifrågasatta indrifningsafgiften, får Riksdagen anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes efter den ytterligare utredning af ämnet, som Eders Kongl. Maj:t kan finna erforderlig, taga under öfvervägande, om och huruledes nu stadgade stämmoböter må kunna utbytas mot viss indrifningsafgift i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det förslag derutinnan, som af komiterade för uppgörande af dels allmän tjänste- och löneroglering för landsstaten och dels uppbörds- och redovisningsväsendet för landet i afgifvet betänkande den 13 Oktober 1875 blifvit framstaldt.

Med undersätlig vördnad:

Stockholm den 14 Maj 1884.
